

Kommunedelplan trafiksikkerhet 2018-2021

(Bilde hentet fra Trygg Trafikk sin hjemmeside)

Vedtatt i kommunestyret, 13/11 – 2018, sak 085/18.

Forord

Trafikksikkerhet handler om gode holdninger og fysiske tiltak.

De siste årene er det satt sterkere fokus på holdningsskapende tiltak, og det er bra.

Sør-Fron kommune ble i 2014 med i FTU-Oppland/Trygg Trafikk den gang nyopprettede «Trafikksikker kommune» - til god hjelp og nytte i arbeidet med trafikksikkerhetsplan 2014-2017.

Sør-Fron kommune ble godkjent som «Trafikksikker kommune» i 2015.

Trafikksikkerhetsplan 2018-2021 er bygd på prinsipper og retningslinjer utarbeidet av FTU-Opplands/Trygg Trafikk:

- Kriterier/sjekklistor skal være innarbeidet i alle kommunenes sektorer – barnehage, skole, kultur, helse og vei, m.m.
- Trafikksikkerhet skal være innarbeidet i HMS-systemet, som m.a. inneholder regler for reiser og transport i kommunens regi, og ved kjøp av transporttjenester.
- Det skal finnes oppdatert oversikt over trafikkulykker og trafikkuhell.
- Trafikksikkerhetsplan skal være forankret i fylkets trafikksikkerhetsplan, med rullerings- og rapporteringsrutiner.
- Planen ivaretar både holdningsbearbeidende, trafikanter, og fysisk tiltak.
- Trafikksikkerhetsarbeidet skal være forankret i eget utvalg med ansvar for trafikksikkerhet. I Sør-Fron er dette formannskapet.
- Ansvar for trafikksikkerhetsarbeidet skal være forankret hos ordfører og rådmann.
- Lag og foreninger skal påvirkes til å innarbeide regler for trafikksikkerhet.

Mye handler om «sunn fornuft» satt i system, og enkle - men effektfulle tiltak.

Eksempler kan være refleks i begge lommer, refleksvest, fargerike klær i mørket, sykkelhjelmer, aldri mobilbruk i bil uten «handsfree-løsning», m.m.

I tillegg til bygging av gode holdninger og fortsatt fysiske trafikksikkerhetstiltak.

Husk også at fartsgrenser skal overholdes, og at bygdeveger og fjellveger ikke er synonymt med fri fart!

Takk for innspill og engasjement.

Takk også til Ivar Ringen i Trygg Trafikk for gode råd og unikt trafikksikkerhetsengasjement gjennom så mange år. Vi ønsker Ivar Ringen mange gode år som pensjonist, og David Tofthagen lykke til som ny distriktsleder.

Det viktigste fremover blir gjennomføringen, og at vi fortsetter å sette nye og høyere mål for trafikksikkerhetsarbeidet vårt.

Ole Tvette Muriteigen
Ordfører i Sør-Fron

INNHALDSFORTEGNELSE

INNLEDNING	1
MÅLSETTING	1
ORGANISERING AV TRAFIKKSIKKERHETSARBEIDET I KOMMUNEN	1
POLITISK OG ADMINISTRATIV FORANKRING	1
TRAFIKKSIKKERHETSUTVALGET OG HVILKE FUNKSJONER SOM ER REPRESENTERT	2
SEKTORER SOM GJENNOMFØRER TILTAKENE	2
ULYKKESSITUASJONEN – REGISTRERINGER OG PROBLEMANALYSE.....	3
OPPDATERT ULYKKESTATISTIKK FOR KOMMUNEN	3
BESKRIVELSE AV ULYKKESSITUASJONEN OG UTFORDRINGER KNYTTET TIL DENNE.	4
<i>Hva slags ulykker skjer i kommunen?</i>	4
<i>Hvor skjer ulykkene?</i>	5
<i>Når skjer ulykkene?</i>	6
<i>Hvem rammes av ulykkene?</i>	8
TILTAK	11
1 - ORGANISATORISKE TILTAK	11
2 - TILTAK - BARNEHAGE	12
3 - TILTAK - SKOLE.....	13
4 - TILTAK – PLAN OG BYGNINGSAVDELINGEN	15
5 - TILTAK - KULTURAVDELINGEN	15
6 - TILTAK – KOMMUNEOVERLEGEN	16
7 - TILTAK HELSESTASJONEN/SKOLEHELSETJENESTEN	16
8 - TILTAK - KOMMUNALTEKNISK AVDELING	17
GJENNOMFØRING AV TILTAK	18
<i>Fokusområder:</i>	19
<i>Harpefoss skole og barnehage</i>	19
<i>Midtbygda skole</i>	20
<i>Liene barnehage</i>	21
<i>Dale Gudbrands gard</i>	22
<i>Kommunens fem prioriterte tiltak på riks-/fylkesvegnettet i handlingsprogrammet 2018-2021</i>	24
<i>Vedlegg</i>	25
<i>Andre tiltak</i>	25
<i>Øvrige ikke prioriterte tiltak</i>	26

Innledning

Sør-Fron kommune har trafikkssikkerhetsplan for perioden 2014-2017, vedtatt som kommunedelplan av kommunestyret 22.06.2015, sak 35/15. Planen skal nå rulleres for perioden 2018-2021.

I 2014 ble Sør-Fron kommune med på et prosjekt for å bli «Trafikkssikker kommune», som bygger på en godkjenningsordning etter kriterier utarbeidet av Trygg Trafikk. Sør-Fron kommune har i perioden 2014-17 lagt dette konseptet til grunn, og vi har forpliktet oss til å jobbe målbevisst og helhetlig med trafikkssikkerhet. Vi skal søke om fornyet godkjenning som trafikkssikker kommune.

Målsetting

Målsettingen med trafikkssikkerhetsarbeidet i Sør-Fron er at ingen personer skal bli drept eller alvorlig skadd i trafikken, og alle unger skal ha en sikker skoleveg. For å nå dette målet må vi sette fokus på de problempunktene som vi anser som viktigst for å oppnå dette.

Trafikkssikkerhetsutvalget har i prioritering av trafikkssikkerhetstiltak lagt vekt på fire fokusområder, relatert til målet om trygg skolevei for barn og ungdom. I sluttbehandlingen av planen vedtok kommunestyret å endre fra fire til fem fokusområder. Vi har i hovedsak prioritert tiltak i en sone på om lag 500 m rundt disse fokusområdene:

1. Harpefoss skole og barnehage
2. Midtbygda skole
3. Liene barnehage
4. Dale- Gudbrands gard
5. Øverbygda familiebarnehage (vedtatt i kstyre-13/11-2018)

Organisering av trafikkssikkerhetsarbeidet i kommunen

Politisk og administrativ forankring

Sør-Fron kommunestyre vedtok 21.06.17 å opprette trafikkssikkerhetsutvalg. Trafikkssikkerhetsutvalget har til formål å gjøre arbeidet med trafikkssikkerhet synlig og målrettet, og sette aktuelle tema på dagsordenen. Ordfører er leder for utvalget.

Rådmannen har det overordnede ansvaret for gjennomføringen av trafikkssikkerhetsarbeidet, og den enkelte kommunalsjef og tjenesteleder er tillagt delansvar.

Rådmannen har utpekt to kontaktpersoner med særskilt koordineringsansvar i trafikkssikkerhetsarbeidet. Disse to er kommunalsjef for personal og organisasjon, og ingeniør ved kommunalteknisk tjenesteområde, som også er sekretær for trafikkssikkerhetsutvalget.

Trafikksikkerhetsutvalget og hvilke funksjoner som er representert

Trafikksikkerhetsutvalget er rådgivende og skal vedta forslag til trafikksikkerhetsplan, prioriteringer og retningslinjer, samt holde seg orientert om gjennomføringen av planer og tiltak.

Følgende personer er valgt inn i trafikksikkerhetsutvalget og har jobbet med utarbeidelse av planen:

Navn	Stilling/Avdeling
Ole Tvette Muriteigen	Ordfører
Jan Reinert Rasmussen	Rådmann
Arne Bredeveien	Opposisjonsleder
Anne Holsbrekken	Kommunalsjef/skoleskyssansvarlig.
Grete Hølmen	Arealplanlegger
Monika Solberg	Rektor Harpefoss skole
Cathrine Søberg	Styrer Liene barnehage
Hans Strand	Leder i eldrerådet
Eli Oda Segelstad	Barnas talsperson
Ivar Brendstuen	Ingeniør kommunalteknikk

Ivar Brendstuen er sekretær i trafikksikkerhetsutvalget.

Sektorer som gjennomfører tiltakene

Det er forutsatt at kommunalteknisk avdeling og plan og bygningsavdelingen tar ansvar for de fysiske tiltakene og eventuelle påvirkninger på arealbruk og arealplanarbeid.

Skole/barnehage/helse får ansvaret for det holdningsskapende og forebyggende trafikksikkerhetsarbeidet og oppfølgingen av dette.

Alle andre som er i kontakt med unger må også bidra til å følge opp dette.

Kriterier og sjekklister for «Trafikksikker kommune» skal implementeres og brukes aktivt i kommunens trafikksikkerhetsarbeid

Ulykkessituasjonen – registreringer og problemanalyse

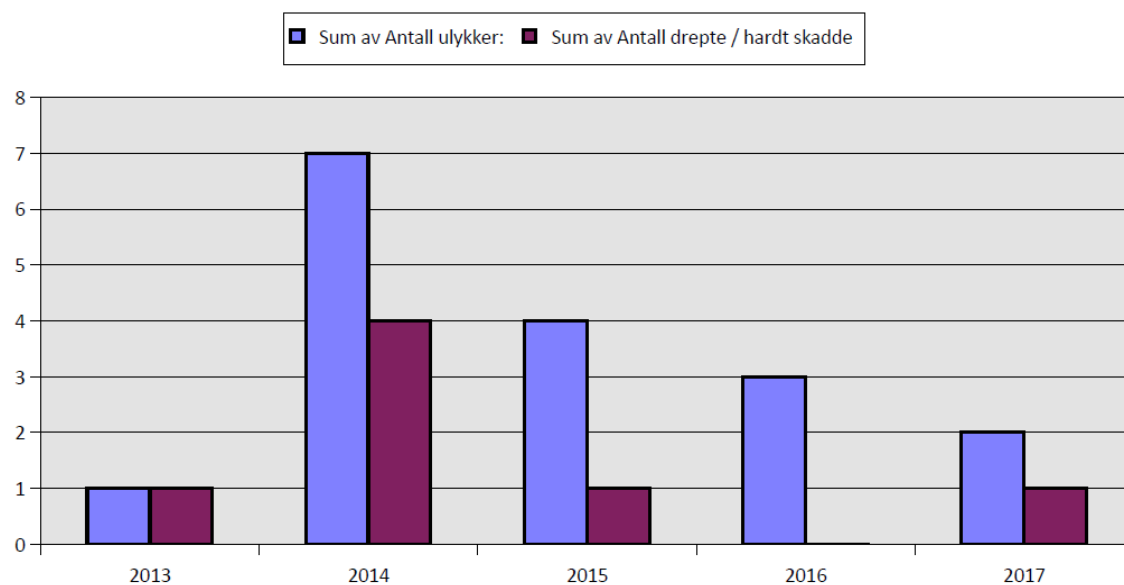
Oppdatert ulykkesstatistikk for kommunen

Registreringer og problemanalyse

På de neste sidene følger statistikker over trafikkuulykker i Sør-Fron kommune i perioden 2013-2017.

Antall ulykker fordelt årstall

År	Antall ulykker	Antall drepte/skadde	Antall drepte	Antall hardt skadde	Antall lettere skadde
2013	1	2	0	1	1
2014	7	10	2	2	6
2015	4	6	0	1	5
2016	3	4	0	0	4
2017	2	2	0	1	1
Sum	17	24	2	5	17

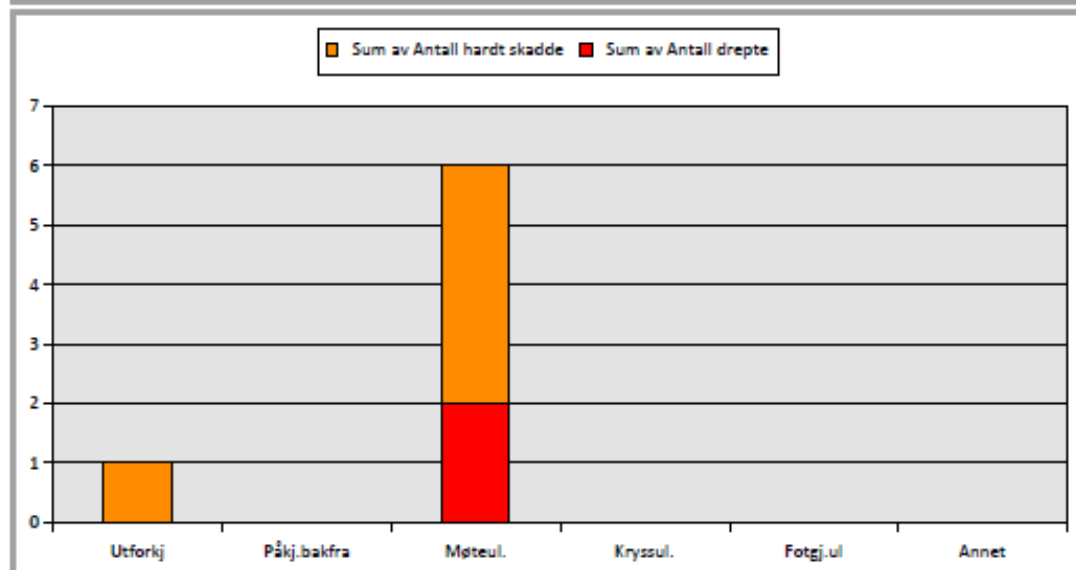
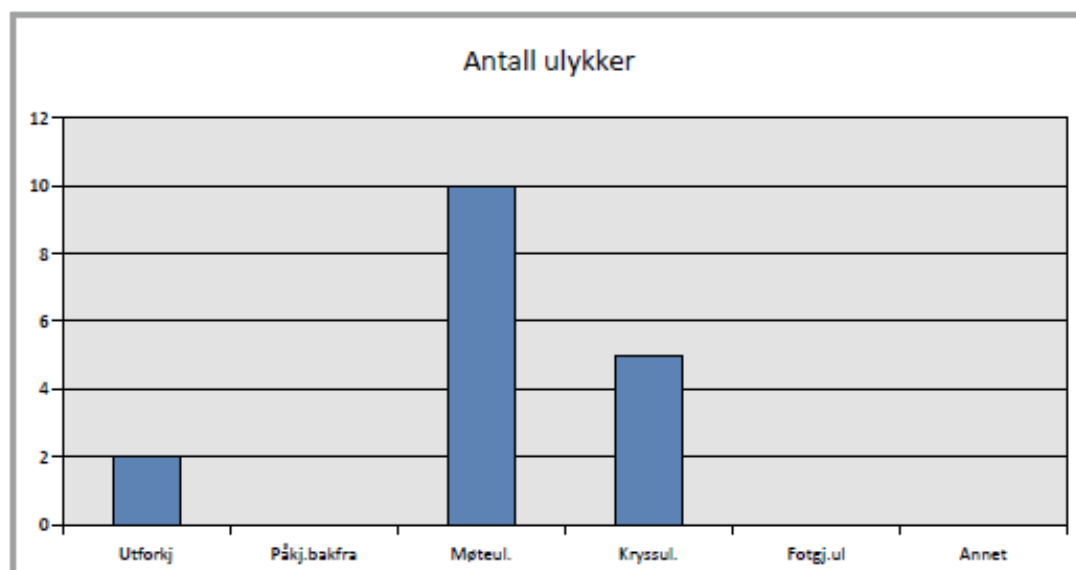
Ut ifra disse statistikkene kan vi lese at den «typiske ulykken» i Sør-Fron skjer på **FV312 (gamle E6)** ved en **møteulykke** en **tirsdag** i **februar/august**, der en **bilfører** mellom **35-44 år** er oftest rammet.

Beskrivelse av ulykkessituasjonen og utfordringer knyttet til denne.

Hva slags ulykker skjer i kommunen?

Uhellskategori - skadegrad

Uhellskode hovedkategori	Antall ulykker	Antall drepte/skadde	Antall drepte	Antall hardt skadde	Antall lettere skadde
Annet	0	0	0	0	0
Fotgj.ul	0	0	0	0	0
Kryssul.	5	6	0	0	6
Møteul.	10	16	2	4	10
Påkj.bakfra	0	0	0	0	0
Utforkj	2	2	0	1	1
Sum alle	17	24	2	5	17

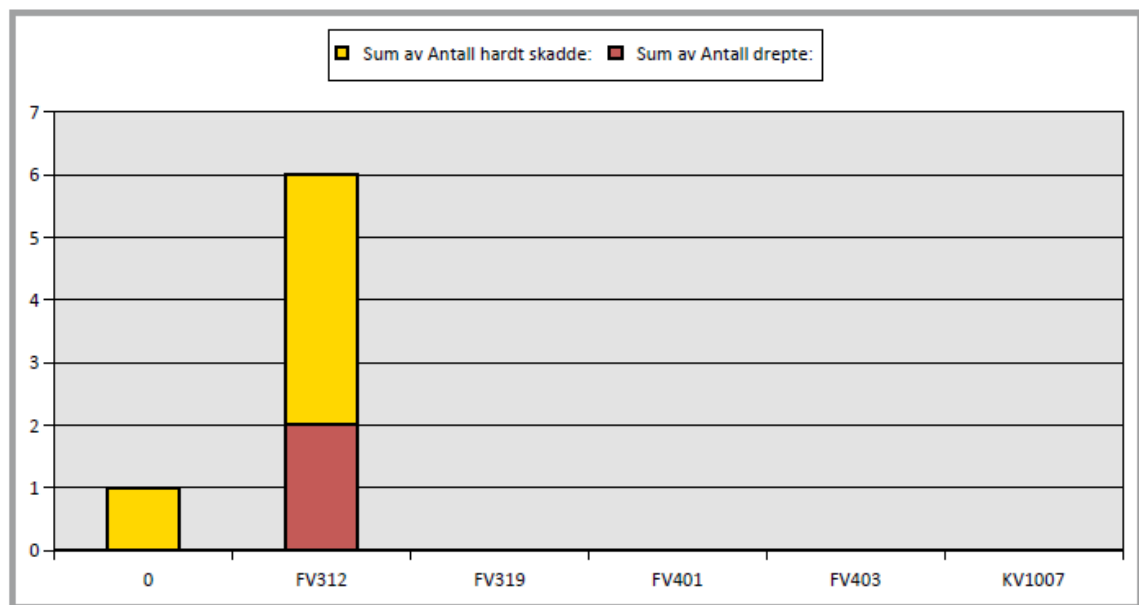

Ut ifra tabellene ovenfor ser vi at de fleste ulykkene som skjer i kommunen i perioden 2013-2017 er møteulykker.

Hvor skjer ulykkene

Veg - skadegrad

Veg	Antall ulykker	Antall drepte/skadde	Antall drepte	Antall hardt skadde	Antall lettere skadde
0	2	4	0	1	3
FV312	11	16	2	4	10
FV319	1	1	0	0	1
FV401	1	1	0	0	1
FV403	1	1	0	0	1
KV1007	1	1	0	0	1
Sum alle	17	24	2	5	17

Sum

Antall ulykker/ enheter/ personer i utvalget som rapporten er basert på: 17 / 182817 / 220646

Ut ifra tabellen ovenfor ser vi at de fleste ulykkene som skjer i kommunen i perioden 2013-2017 skjer på fylkesveg 312. Fylkesveg 312 er gamle E6, ny E6 ble åpnet desember 2016.

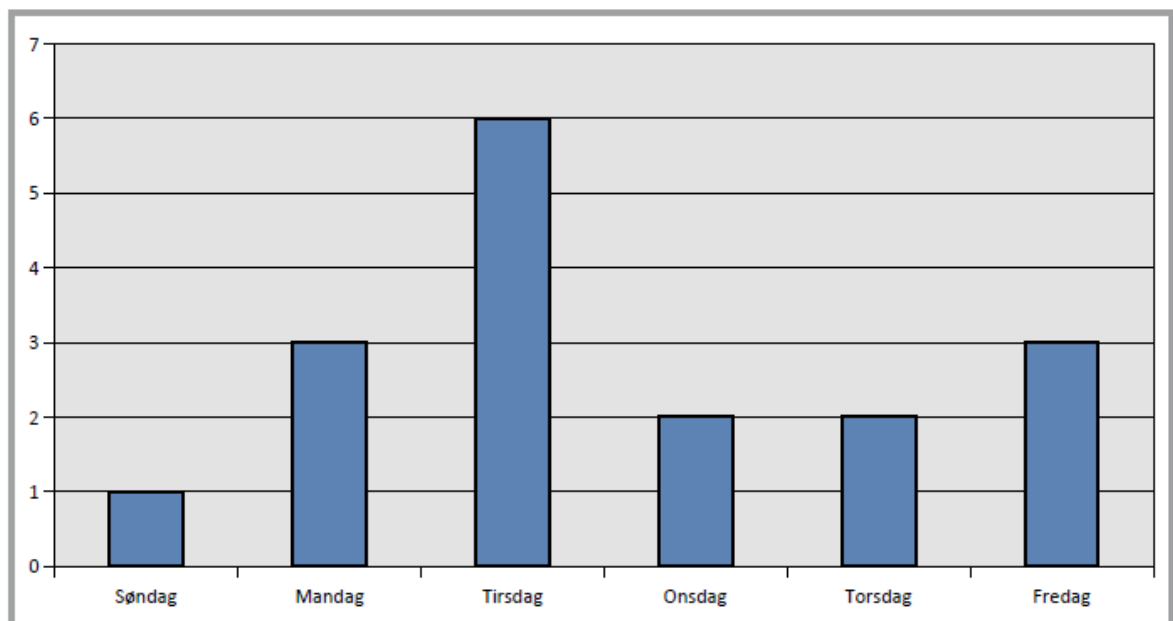
Ulykkene som er registrert inntil desember 2016, skjedde på det som før var E6.

Det som er registrert med vegnavn 0 er en anleggsveg som var under anleggsperioden, ved etablering av ny E6.

Når skjer ulykkene?

Antall ulykker fordelt på ukedag

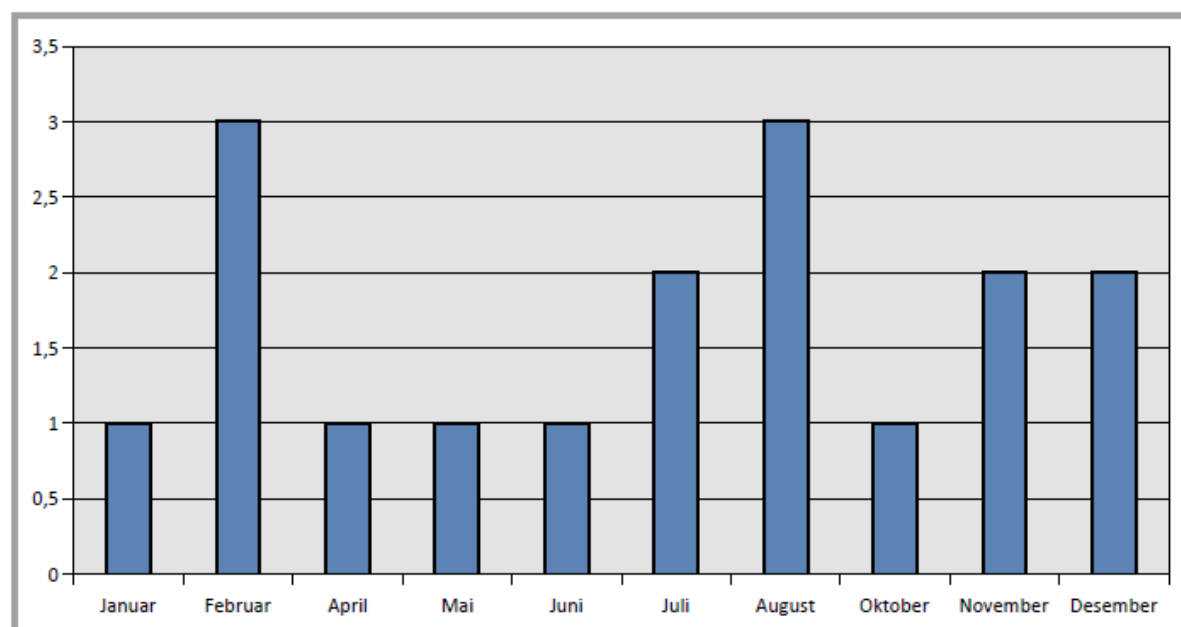
Ukedag	Antall ulykker	Antall drepte/skadde	Antall drepte	Antall hardt skadde	Antall lettere skadde
Mandag	3	3	0	0	3
Tirsdag	6	10	2	3	5
Onsdag	2	4	0	1	3
Torsdag	2	2	0	0	2
Fredag	3	3	0	0	3
Søndag	1	2	0	1	1
Sum alle	17	24	2	5	17

Ut ifra tabellen ovenfor ser vi at de fleste ulykkene skjer på en tirsdag.

Antall ulykker fordelt måned

Måned	Antall ulykker	Antall drepte/skadde	Antall drepte	Antall hardt skadde	Antall lettere skadde
Januar	1	1	0	1	0
Februar	3	5	0	1	4
April	1	1	0	0	1
Mai	1	1	0	0	1
Juni	1	1	0	1	0
Juli	2	4	2	0	2
August	3	5	0	1	4
Oktober	1	1	0	0	1
November	2	2	0	0	2
Desember	2	3	0	1	2
Sum alle	17	24	2	5	17

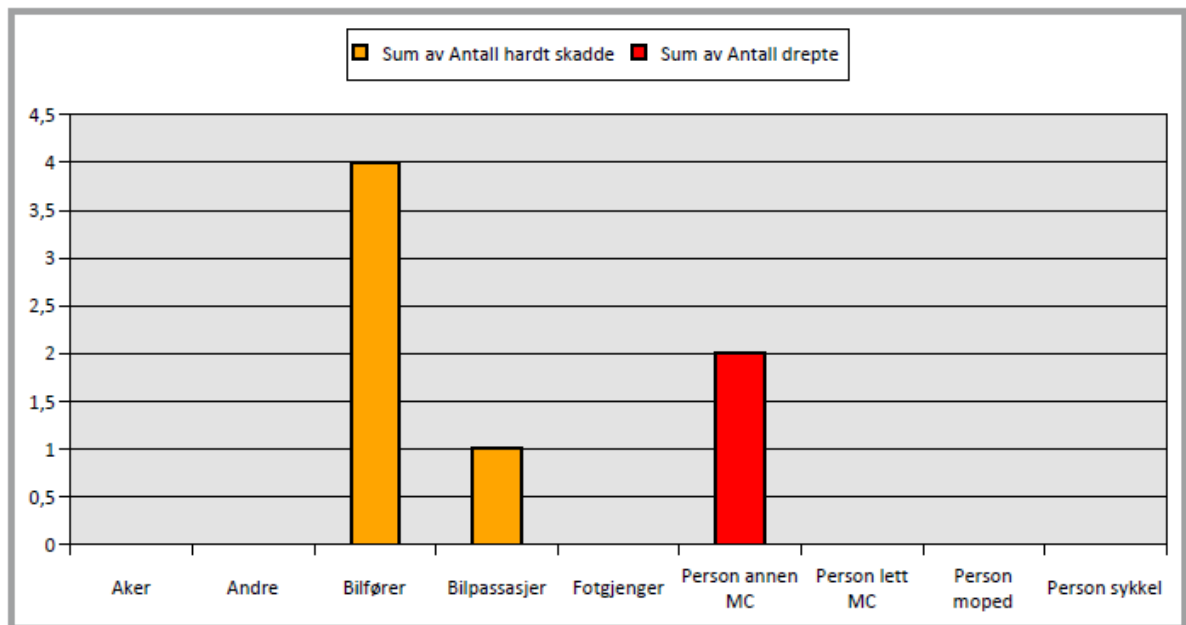

Ut ifra tabellen ovenfor ser vi at de fleste ulykkene skjer i Februar og August.

Hvem rammes av ulykkene?

Trafikantgruppe - skadegrad

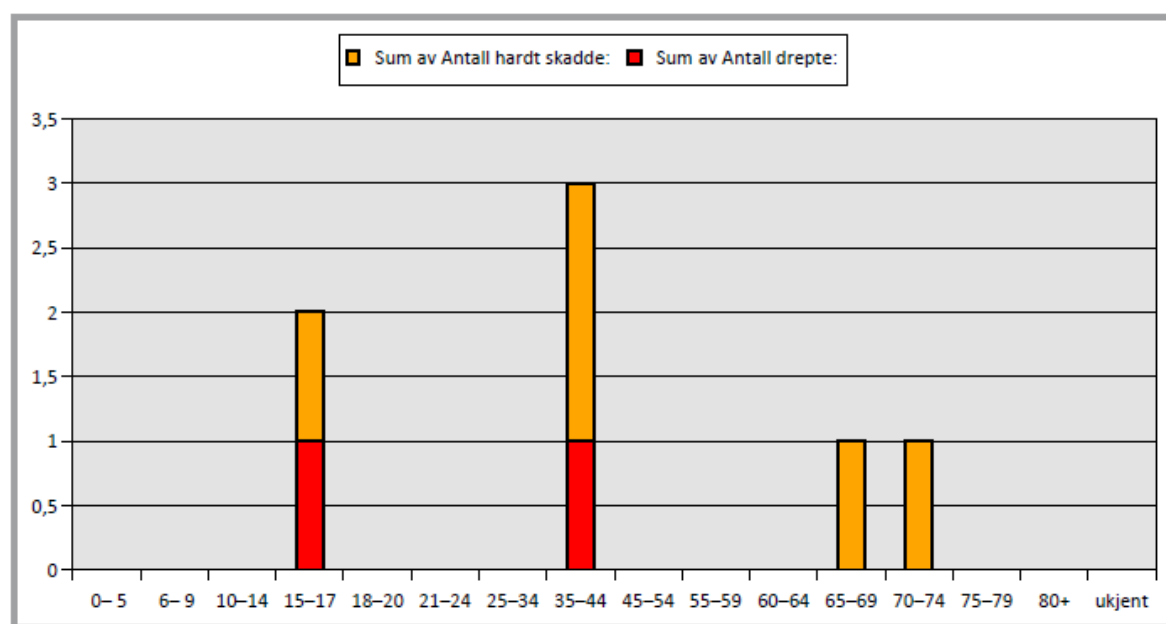
Trafikantgruppe	Antall drepte/skadde	Antall drepte	Antall hardt skadde	Antall lettere skadde
Bilfører	14	0	4	10
Bilpassasjer	7	0	1	6
Person lett MC	1	0	0	1
Person annen MC	2	2	0	0
Person moped	0	0	0	0
Person sykkel	0	0	0	0
Fotgjenger	0	0	0	0
Aker	0	0	0	0
Andre	0	0	0	0
Sum alle	24	2	5	17

Ut ifra tabellen ovenfor ser vi at de som er involvert i de fleste ulykkene er bilfører.

Aldersgruppe - skadegrad

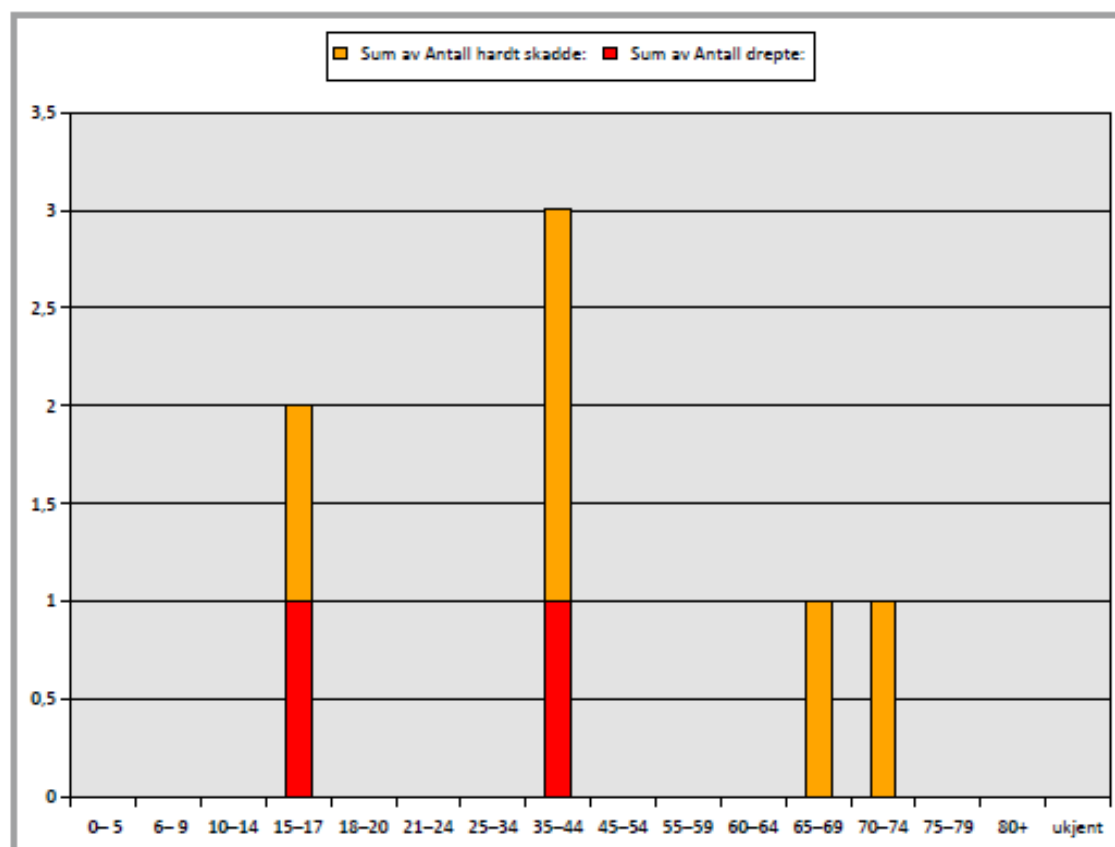
Aldersgruppe	Antall drepte/skadde	Antall drepte	Antall hardt skadde	Antall lettere skadde
0-5	0	0	0	0
6-9	0	0	0	0
10-14	1	0	0	1
15-17	3	1	1	1
18-20	0	0	0	0
21-24	2	0	0	2
25-34	0	0	0	0
35-44	4	1	2	1
45-54	6	0	0	6
55-59	2	0	0	2
60-64	1	0	0	1
65-69	2	0	1	1
70-74	2	0	1	1
75-79	1	0	0	1
80+	0	0	0	0
ukjent	0	0	0	0
Sum alle	24	2	5	17

Ut ifra tabellen ovenfor ser vi at det er aldersgruppen 35-44 år, som er oftest innblandet i ulykker med hardt skadde/drepte

Aldersgruppe - trafikantgruppe drepte-skadde

Alders gruppe	Sum totalt	Bil fører	Bil passasjer	Person lett MC	Person annen MC	Person moped	Person sykkel	Fotgjenger	Aker	Andre
0-5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6-9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10-14	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0
15-17	3	0	1	1	1	0	0	0	0	0
18-20	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
21-24	2	1	1	0	0	0	0	0	0	0
25-34	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
35-44	4	2	1	0	1	0	0	0	0	0
45-54	6	6	0	0	0	0	0	0	0	0
55-59	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0
60-64	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0
65-69	2	1	1	0	0	0	0	0	0	0
70-74	2	1	1	0	0	0	0	0	0	0
75-79	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
80+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ukjent	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sum	24	14	7	1	2	0	0	0	0	0

Ut ifra tabellen ovenfor ser vi at de som rammes av de fleste ulykkene er bilførere i alderen 35-44 år.

Kilder: Politiet, Statens vegvesen, Trygg Trafikk, sykehus, forsikringsselskap osv.

Tiltak

Dette kapitlet inneholder informasjon om hvordan de ulike bidragsyterne innen trafiksikkerhet i kommunen jobber og planlegger å jobbe fremover, blant annet for å oppfylle kriteriene for å være trafiksikker kommune.

1 - Organisatoriske tiltak

	Tiltak	Ansvar	Når
1-1	Kommunen skal forankre ansvaret for trafiksikkerhetsarbeidet hos ordfører og rådmann. Delansvar kan ligge hos den enkelte etatsleder	Kommunestyret	Kommunen har forankret ansvaret
1-2	Kommunen skal ha et utvalg med ansvar for trafiksikkerhet Sør-Fron kommune vedtok i kommunestyret den 21.06.17 å opprette et trafiksikkerhetsutvalg. Trafiksikkerhetsutvalget har til formål å gjøre arbeidet med trafiksikkerhet synlig og målrettet, og sette aktuelle tema på dagsordenen.	Kommunestyret	Opprettet 21.06.2017
1-3	Kommunen har/skal innarbeide trafiksikkerhet i HMS/internkontrollsystemet som inneholder regler for reiser og transport i kommunens regi, og ved kjøp av transporttjenester	Kommunalsjef for personal- og organisasjon	Vedtak AMU 19.02.2018 sak 04/18
1-4	Trafiksikkerhet skal være et årlig tema i kommunens arbeidsmiljøutvalg (AMU)	Leder i AMU	Årlig
1-5	Kommunen skal ha oppdatert oversikt over trafikkulykker og trafikkuhell (materiellskader) i kommunen	Kommunalteknisk leder	Årlig
1-6	Trafiksikkerhet skal være en del av kommunens folkehelsearbeid	Kommuneoverlege	
1-7	Kommunen skal utarbeide en trafiksikkerhetsplan med rullerings- og rapporteringsrutiner, og som skal ivareta både trafikantrettede og fysiske tiltak	Trafiksikkerhetsutvalg	Våren 2018
1-8	Kommunen skal ha et system for å behandle søknader om skyss pga. særlig farlig skolevei	Kommunalsjef for personal- og organisasjon	Revideres årlig

2 - Tiltak - barnehage

	Generelle tiltak	Ansvar	Når
2-1	Trafikkopplæring skal integreres som en del av omsorgs- og opplæringsarbeidet og nedfelles i barnehagens årsplan.	Styrer (i samarbeid med pedagogisk leder)	Årsplan blir laget hver vår. Trafikkuke i barnehagen hver høst. Tarkus blir brukt gjennom året. (Barnas trafikkvenn).
2-2	Stille krav til busselskap og drosjer om bilbelter og trafikksikker atferd ved kjøp av transporttjenester.	Alle ansatte som skal være med buss og drosjer.	Sjekke ved hver tur.
2-3	Ansatte skal kjenne rutiner for håndtering av uforutsette faresituasjoner og hendelser på turer	Styrer	Alle må lese og forstå trafikksikkerhetsplan og beredskapsplan hver høst.
2-4	Barnehagen har/ skal utarbeide rutiner for å ivareta sikkerheten på turer til fots, med bil eller kollektivtransport	Styrer	Barnehagen har skriftlige rutiner for alle slags turer.
	Opplæringstiltak	Ansvar	Når
2-5	Barna skal lære trafikkregler for fotgjengere	Alle ansatte	Hver gang en går tur.
2-6	Barna skal lære om bruk av sansene sine i trafikken	Alle ansatte	Hver gang en går tur.
2-7	Barna skal lære om bruk av bilbelte, sykkelhjelmer og reflekser	Alle ansatte.	På tur, i samling, trafikk uke.
	Samarbeidstiltak barnehage - hjem	Ansvar	Når
2-8	Barnehagen har/ skal utarbeide rutiner for å ivareta barnas sikkerhet ved barnehagens parkeringsplass og port. Disse gjennomgås tidlig hver høst med foreldre og ansatte - Barnehagen har trafikkplan for foresatte. - Det er skilt med regler på parkeringsplassen.	Styrer (i samarbeid med pedagogisk leder)	Det er tema på foreldremøter.
2-9	Barnehagen skal påvirke foreldrene til å sikre barna på vei til og fra barnehagen - Skilt på parkeringsplassen. - Ansatte kan si fra til foreldre om de ser barn som ikke er sikret forsvarlig i bil	Alle ansatte	
2-10	Trafikksikkerhet og trafikkopplæring skal være et årlig tema på foreldremøter tidlig i hvert barnehageår	Styrer	Tema er med på foreldremøte en gang i året.

3 - Tiltak - skole

	Generelle tiltak	Ansvar	Når
3-1	Skolen skal i samarbeid med FAU gi anbefalinger til foresatte om sykling til skolen	Rektor	September
3-2	Skolen har utarbeidet rutiner for å ivareta sikkerhet på turer til fots, på sykkel, i bil og med kollektivtransport i skolen sin regi	Rektor Rektor, busselskap og skolens trafikk lærer	August
3-3	Skolen skal ha utarbeidet gode rutiner for at planene blir fulgt av de tilsatte	Rektor	Kontinuerlig
	Opplæringstiltak	Ansvar	Når
3-4	Skolen skal integrere trafikkopplæring i lokal læreplan/ årsplan i tråd med Kunnskapsløftet sine kompetansemål.	Rektor/teamledere	Hele året
3-5	Barneskolen - Trafikk er tema i årsplanene på hoved trinnene , jfr. kompetansemåla. - Tema på planleggingsdager. - Innkjøp/gratismateriell fra Trygg Trafikk. - Utdeling av sykkelhjelm og refleksvester	Faglærer i valgfag trafikk	
3-6	Ungdomsskolen Tilbyr valgfaget trafikk, og arbeider spesielt med trafiksikkerhet i naturfag Kompetansemål i naturfag etter 10. trinn. - Elevene skal gjøre greie for hvordan trafiksikkerhetsutstyr hindrer og minsker skader ved uhell og ulykker. - Elevene skal gjøre rede for begrepene fart og akselerasjon, måle størrelsene med enkle hjelpemidler og gi eksempler på hvordan kraft er knyttet til akselerasjon. - Elevene skal følge sikkerhetstiltak som er beskrevet i HMS-rutiner og gjøre risikovurderinger. - Elevene skal følge trafikkregler og demonstrere hva hensynsfull, oppmerksom og forsiktig atferd er - Elevene skal gi praktiske eksempler på og reflektere over hvordan sansing og reaksjoner, kommunikasjon og samhandling påvirker trafikkavvikling og trafiksikkerhet - Elevene skal diskutere hvordan oppmerksomhet og rusmidler kan påvirke		

	sanser og reaksjonsevne i trafikken • Elevene skal foreta risikovurdering av egen skolevei og forklare sammenhengen mellom erfaring og ulykkesrisiko • Elevene skal demonstrere hvilke plikter og hvilket ansvar de har ved en trafikkulykke, og utføre livreddende førstehjelp gjennom praktiske øvelser • Elevene skal vurdere fart, krefter og risiko i forskjellige trafikksituasjoner og drøfte resultatene • Elevene skal vise hvordan trafiksikkerhetsutstyr kan redusere skader og hvorfor det er viktig å bruke utstyret riktig • Elevene skal presentere eksempler på trafiksikkerhetstiltak som reduserer faren for ulykker ved trafikk i mørke og under forskjellige vær- og føreforhold • Elevene skal demonstrere at et kjøretøy er i forsvarlig og forskriftsmessig stand og utføre sikkerhetskontroll og vedlikehold 10 trinn bruker en hel dag på Trafiksikkerhetssenteret på Norsk vegmuseum hver høst. Der lærer elevene om trafikksikkerhetsplanen og hvordan vi kan bli bedre og tryggere trafikanter.	Faglærer i valgfag trafikk	
		Teamleder 10.trinn	
	Samarbeidstiltak skole-hjem	Ansvar	Når
3-7	Skolens læreplan for trafikk skal være årlig tema på foreldremøte	Kontaktlærere	September
3-8	Foreldre skal bli involvert i skolen sitt trafiksikkerhetsarbeid gjennom Foreldrene sitt arbeidsutvalg (FAU) • Gjennomgang av skolen sine tiltak i kommunen sin trafiksikkerhetsplan på FAU-møte om høsten	Rektor	September

4 - Tiltak – plan og bygningsavdelingen

	Tiltak	Ansvar	Når
4-1	Trafikksikkerhet skal vurderes og vektlegges for alle nye byggeområder ved utarbeidelse av kommuneplanens arealdel	Arealplanlegger	Før arealdelen tas opp til 1.gangs behandling i formannskapet.
4-2	Trafikksikkerhets skal vurderes og vektlegges ved behandling av reguleringsplaner	Arealplanlegger	Før reguleringsplaner tas opp til 1.gangs behandling i formannskapet.

5 - Tiltak - kulturavdelingen

	Tiltak	Ansvar	Når
5-1	Kommunen stimulerer frivillige lag og foreninger til å innarbeide retningslinjer for sikker transport innenfor egen virksomhet	Kulturleder	
5-2	Kommunen skal gjennom eget informasjonsskriv oppfordre lag- og foreninger om å innarbeide retningslinjer for sikker transport i sine planer.	Kulturleder	Vår 2018
5-3	Kommunen skal informere kommunens idrettsråd om retningslinjer for sikker transport, og oppfordre idrettsrådet til å informere sine lag.	Kulturleder	Vår 2018
5-4	Kommunen skal informere alle mottakere av kulturmidler og arrangementsstøtte om vedtatt trafikksikkerhetsplan. Dette blir gjort gjennom utsending av plan elektronisk.	Kulturleder	Når planen er vedtatt
5-5	Kommunen skal sørge for at Trafikksikkerhetsplanen blir tilgjengeliggjort på nettsidene til kultur og fritid.	Kulturleder	Når planen er vedtatt

6 - Tiltak – kommuneoverlegen

	Tiltak	Ansvar	Når
6-1	Kommuneoverlegen skal være kjent med kommunens trafikksikkerhetsarbeid	Kommuneoverlegen	Kontinuerlig I forbindelse med ny trafikksikkerhetsplan
6-2	Kommuneoverlegen skal medvirke til at kommunens fastleger har tilstrekkelig kjennskap til vegtrafikkloven §34 og hvordan denne kan anvendes for å redusere risiko for trafikkulykker	Fastlegene har først og fremst selvstendig ansvar for dette selv. Kommuneoverlegen	Kontinuerlig. Fastlegene er obs på dette nå etter nye regler trådte i kraft.

7 - Tiltak helsestasjonen/skolehelsetjenesten

	Tiltak	Ansvar	Når
7-1	Helsestasjon skal integrere trafikksikkerhet i møtet med foreldre og barn.	Helsesøster	Kontinuerlig
7-2	Gjennom helsestasjonsprogrammet skal foreldre få systematisk veiledning blant annet om forebygging av barneulykker og skader. Veiledning om sikring av barn i bil er en viktig del av dette.	Helsesøster	Kontinuerlig
7-3	Skolehelsetjenesten har fokus på bruk av sykkelhjelmer på skolestartundersøkelse. Skolehelsetjenesten kartlegger barns skoleveg på skolestartundersøkelse, og oppfordrer til å gå dersom vegen er trygg.	Helsesøster	Kontinuerlig

8 - Tiltak - kommunalteknisk avdeling

	Tiltak	Ansvar	Når
8-1	Kommunen skal ha utarbeidet prioriteringsliste for fysiske trafikksikkerhetstiltak på kommunal vei.	Kommunalteknisk leder	Årlig
8-2	Kommunen skal ha utarbeidet prioriteringsliste for trafikksikkerhetstiltak på fylkes- og riksvei	Kommunalteknisk leder	Årlig
8-3	Kommunen har utarbeidet rutiner for å søke fylkeskommunale midler til fysiske trafikksikkerhetstiltak	Kommunalteknisk leder	Årlig
8-4	Kommunen har utarbeidet rutiner for snørydding på skoleveier	Kommunalteknisk leder	Årlig
8-5	Kommunen skal utarbeide rutiner for å kvalitetssikre trafikksikkerheten i forbindelse med anleggsvirksomhet i kommunen	Kommunalteknisk leder	
8-6	Kommunen har utarbeidet rutiner for håndtering av innspill på trafikksikkerhetstiltak fra andre etater, organisasjoner og publikum	Trafikksikkerhetsutvalg	Årlig

Gjennomføring av tiltak

Status pr. 1. januar 2018 er at det i kommunens økonomiplan ligger inne samlet kr. 400.000 pr. år i perioden 2018-2021 til trafikksikkerhetstiltak og veglys. I tillegg kan det teoretisk oppnås like mye i tilskudd fra Oppland fylkes trafikksikkerhetsutvalg, da det er krav om 50 % egenandel. Både kommunens bevilgninger og tilskuddsbetingelsene vil kunne endres med tiden.

Endringer i trafikksituasjonen siden forrige planperiode, 2015/2017:

Ny E6 gjennom Sør-Fron ble åpnet 17. desember 2016. Dette har gjort ferdsel gjennom kommunen tryggere for både lokalbefolkning og gjennomgangstrafikanter. Statens vegvesen har i tillegg gjennomført trafikksikkerhetstiltak på avlastet vegnett, dvs. fylkesveg 312. Dette innebærer nedsatte fartsgrenser, sikrere krysningspunkt for fotgjengere, flere gangveger i sentrum på Hundorp og Harpefoss og nye bussholdeplasser med universell utforming. Prinsippet «Del veien» er lagt til grunn, noe som betyr at syklist og fotgjenger er mer hensyntatt.

Med den nye lokalvegen (FV.312) betyr det at traktorer/landbruksmaskiner, mopeder og andre «saktekjørende» har fått en langt tryggere vei. Faren for ulykker i forbindelse med mange avkjøringer/kryss på gamle E6 er redusert.

Trafikksikkerhetsutvalget har gjennomgått og drøftet tiltak fra foregående planperiode, sammen med innkomne nye innspill. Som følge av den endrede trafikksituasjon i kommunen, er flere tiltak fra den gamle planen løst og disse er nå tatt ut av planen.

Trafikksikkerhetsutvalget mener at noen av tiltakene fra forrige plan videreføres, men prioriteres lavere fordi de ikke ligger innenfor de fokusområdene vi har valgt. Dette gjelder for eksempel flere ønsker om gatelys og gang og sykkelveger som ligger utenfor våre prioriterte soner.

Trafikksikkerhetsutvalget mener også at tiltak som koster lite og bærer preg av å være vedlikeholdsoppgaver, slik som vegmerking og enkel skilting ikke bør stå som egne tiltak i trafikksikkerhetsplanen. Disse tiltakene bør gjennomføres innenfor årlige vedlikeholdsbudsjett.

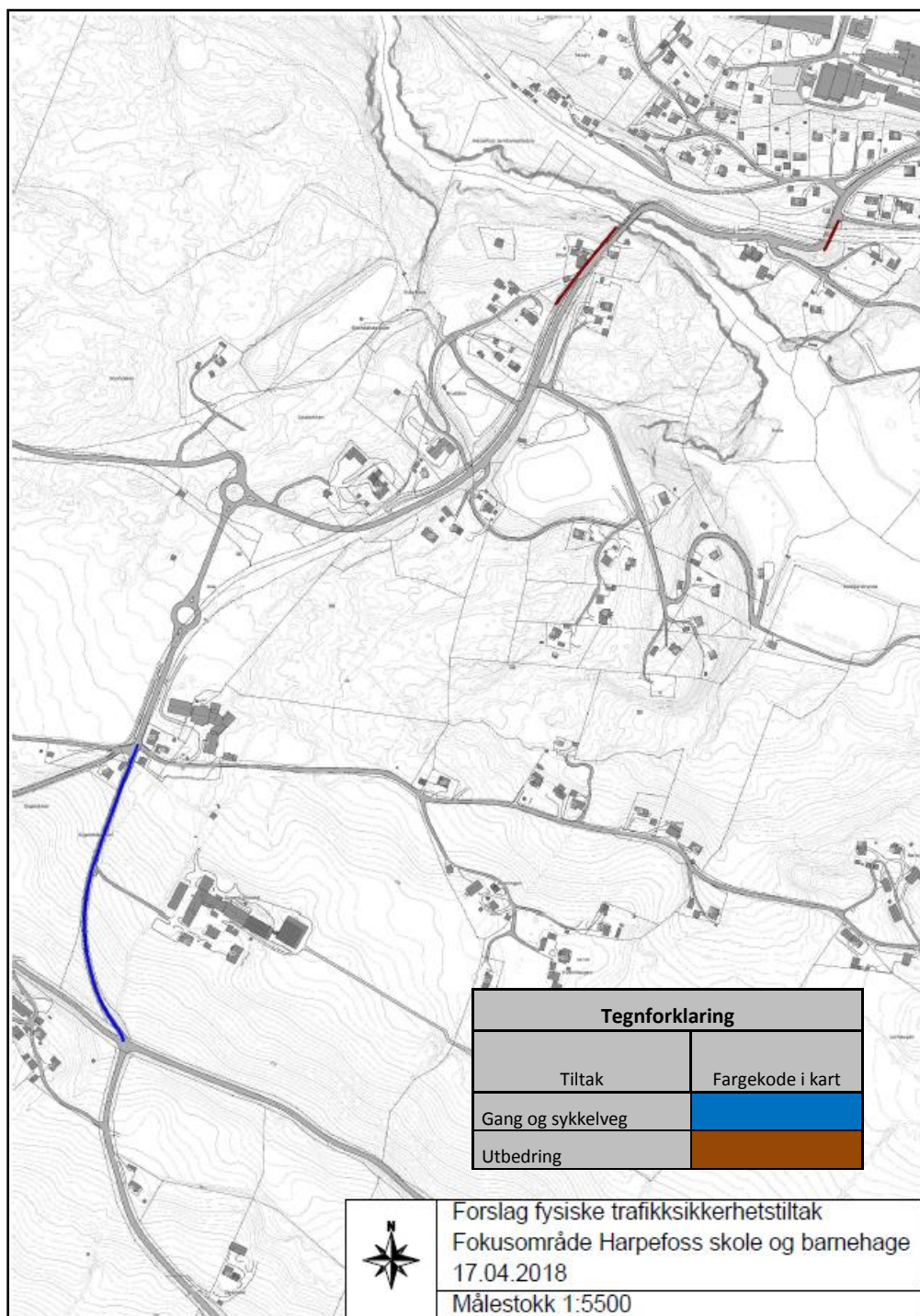
Trafikksikkerhetsutvalget har i prioritering av trafikksikkerhetstiltak lagt vekt på fire fokusområder, relatert til målet om trygg skolevei for barn og ungdom. I sluttbehandlingen av planen vedtok kommunestyret å endre fra fire til fem fokusområder. Vi har i hovedsak prioritert tiltak i en sone på om lag 500 m rundt disse fokusområdene:

1. Harpefoss skule og barnehage
2. Midtbygda skule
3. Liene barnehage
4. Dale- Gudbrands gard
5. Øverbygda familiebarnehage (vedtatt i kstyre-13/11-2018)

Fokusområder:

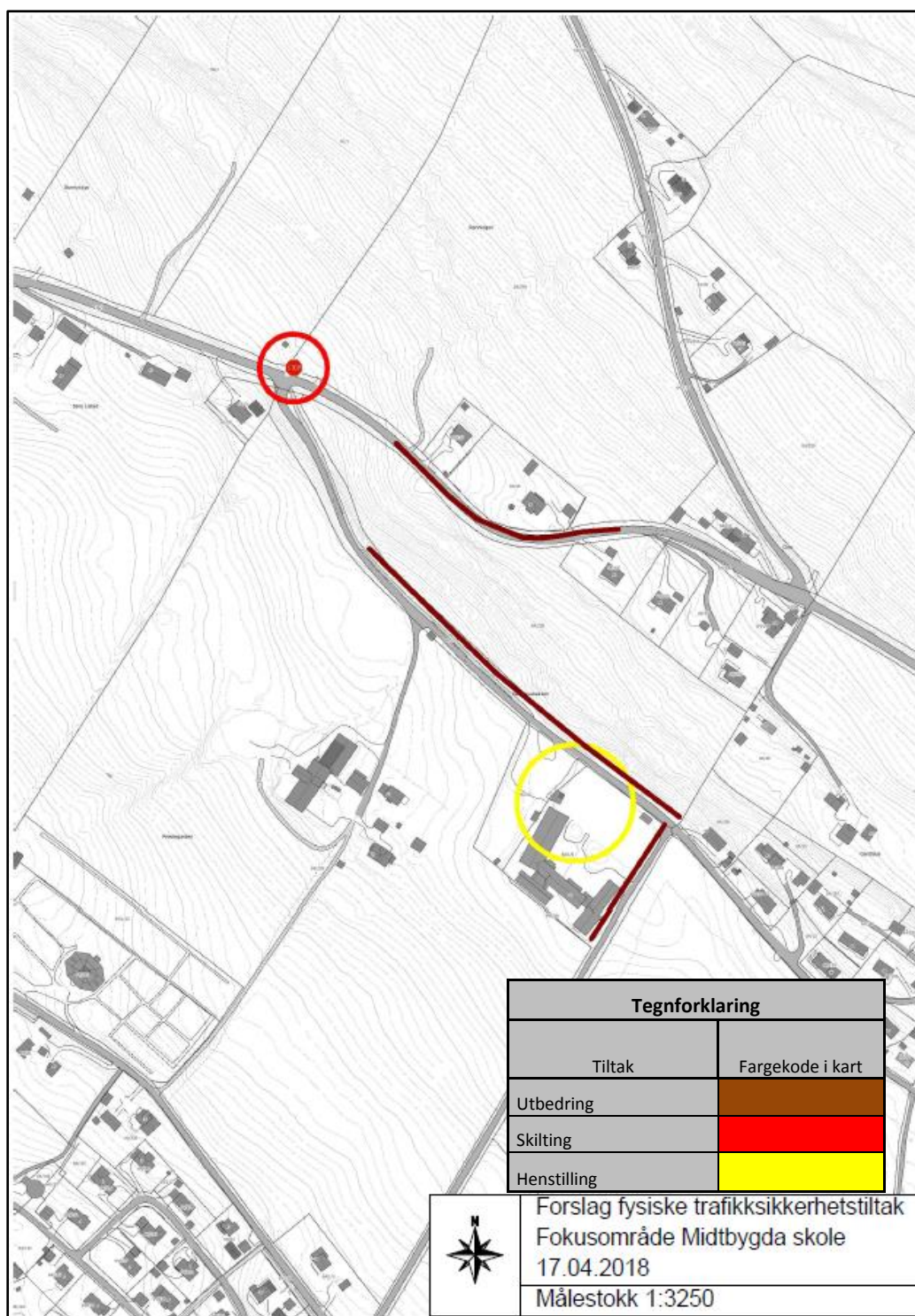
Harpefoss skole og barnehage

Prioritet	Tiltak	Ansvar	Strekning
	Gang og sykkelveg	FK	Fv.401: Skoril til fv.319(baksidevegen, gamle FV256)
	Utbedring	FK	Fv.401: Utbedring av bru over jernbane Harpefoss. Sikre trafikanter.
	Utbedring	FK	Fv.401: Sikring av gangveg forbi gamle Fossen Handel.

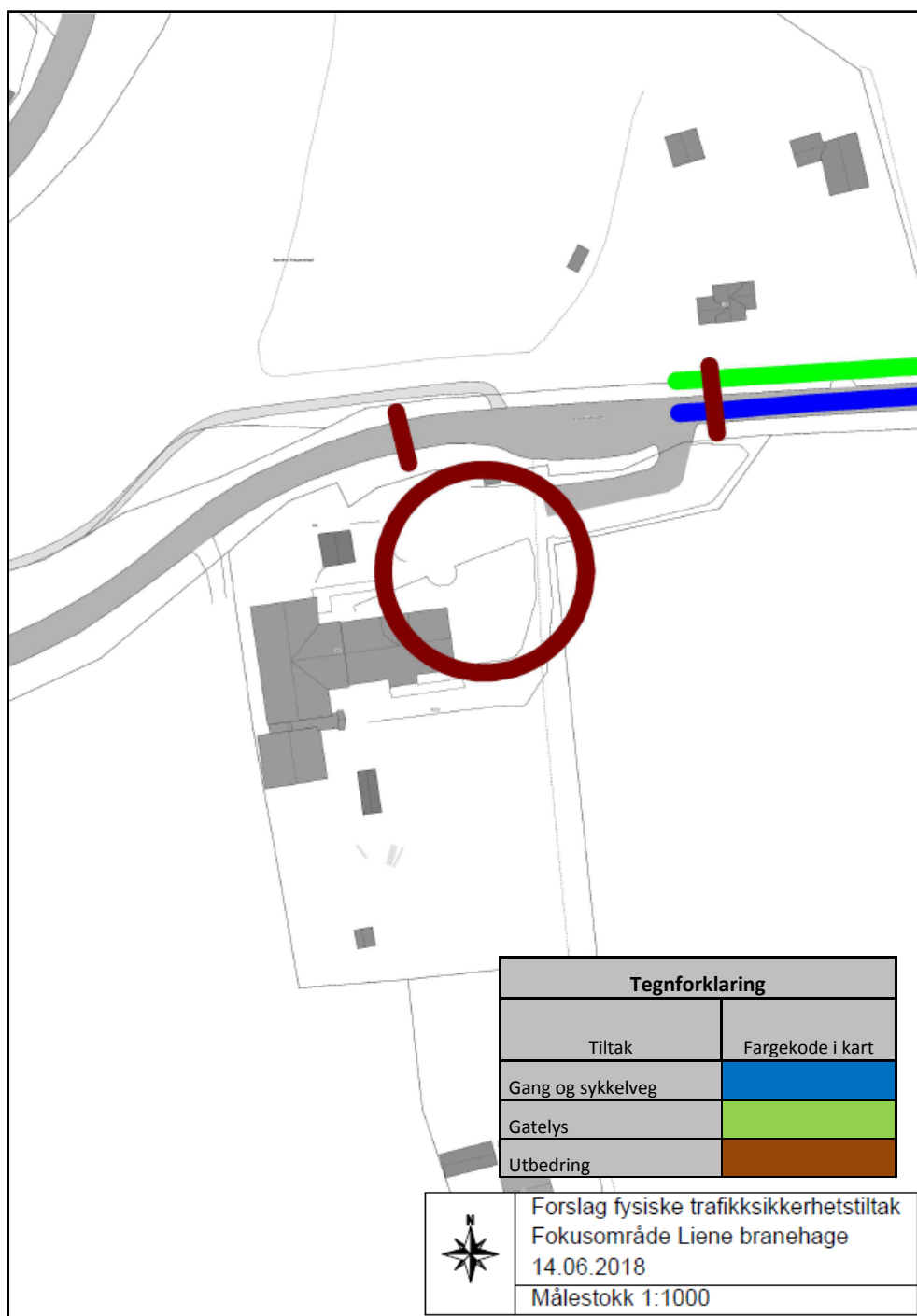
Midtbygda skole

Prioritet	Tiltak	Ansvar	Strekning
	Skilting	SFK	Bergevegen: Stoppskilt ut på Øverbygdsvegen.
	Utbedring	FK	Øverbygdsvegen: Utbedring av Solesvingen
	Utbedring	SFK	Bergevegen: Trafikale forhold rundt Midtbygda

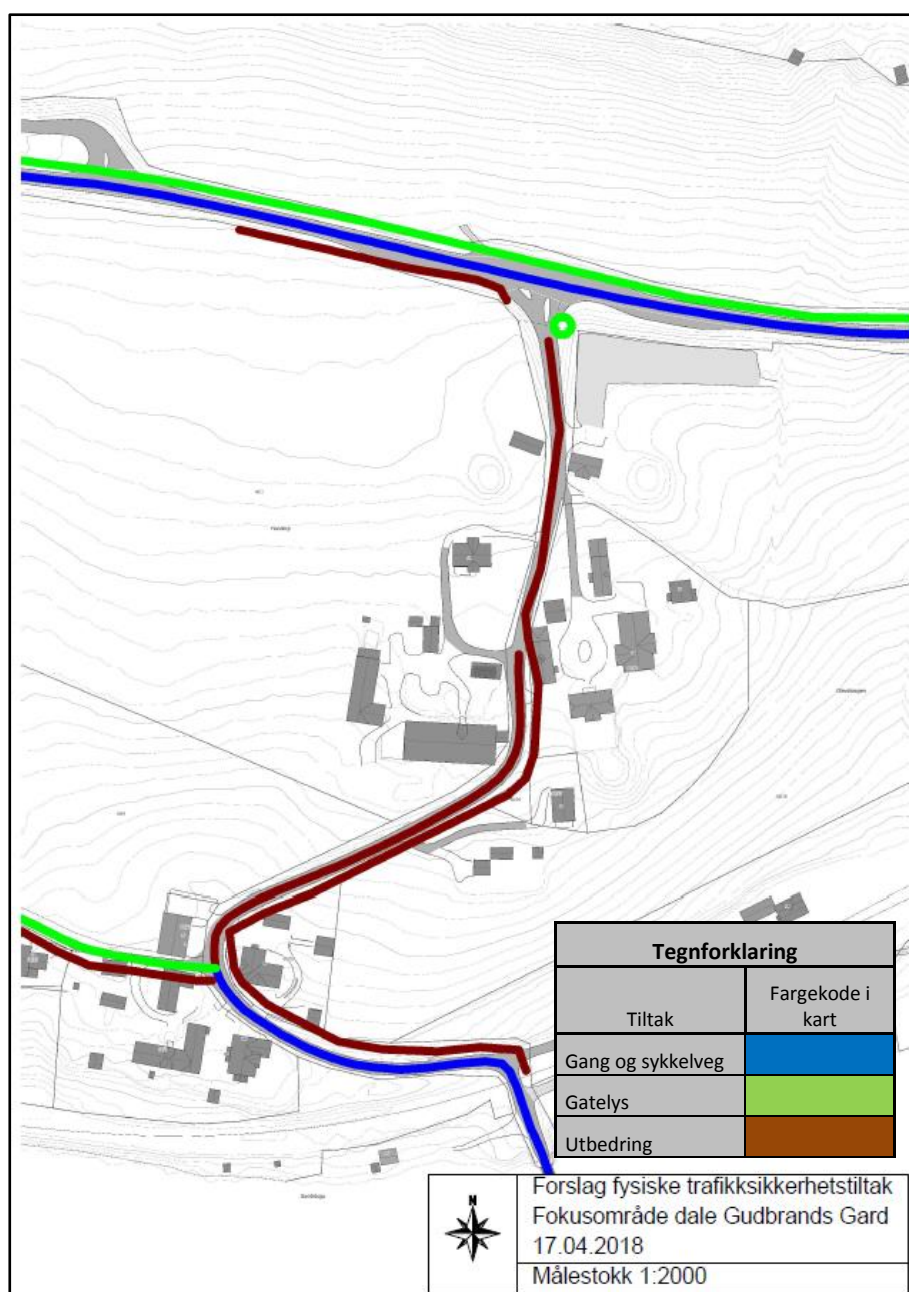
Liene barnehage

Prioritet	Tiltak	Ansvar	Strekning
	Utbedring	SFK	Liene barnehage, gjennomgang av parkeringsområde
	Utbedring	FK	Fv.319: Nye fartshumper Liene barnehage. En før busslomme og en etter busslomme

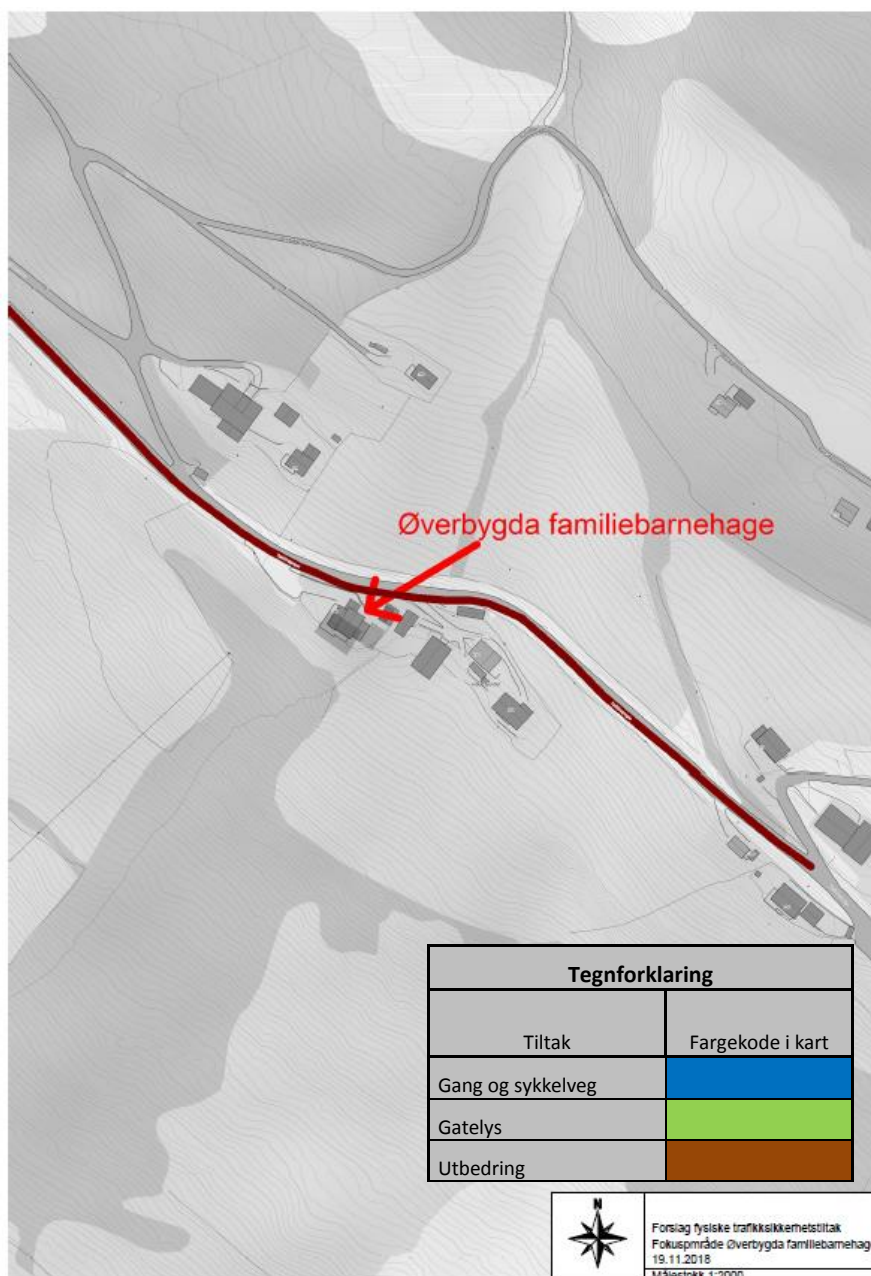
Dale Gudbrands gard

Prioritet	Tiltak	Ansvar	Strekning
	Gang og sykkelveg	FK	Fv 312 (Gamle E6): Fra Jetlund til Lillehove. Endret til Hundorpgeilen(FSK - 039/17)
	Utbedring	FK	FV.319:Breddeutvidelse Hundorpgeilen. Utbedring av to svinger.
	Gatelys	FK	Fv 312(Gamle E6): kryss Hundorpgeilen, punktbelysning.
	Gatelys	FK	Fv 312(Gamle E6): Jetlund – Lillehove (langs ønsket gangveg)
	Utbedring	FK	Fv.312(Gamle E6): Autovern i øvre del på nordsida av krysset, ned mot Dale Gudbrands gard

Øverbygda familiebarnehage

Prioritet	Tiltak	Ansvar	Strekning
	Utbedring	SFK	Pyntabergvegen: Nedsatt fartsgrense til 40km/t ved Øverbygda familiebarnehage.

Når årsbudsjettet er vedtatt, vil vi årlig fremme en sak for formannskapet som bestemmer hvilke **kommunale tiltak** som skal gjennomføres det kommende året.

I tillegg til kommunens egne vurderinger av behov for evt. strakstiltak, er aktuelle tiltak opplistet i tabellene ovenfor.

Kommunens fem prioriterte tiltak på riks-/fylkesvegnettet i handlingsprogrammet 2018-2021

Med bakgrunn i tabellen med «ikke gjennomførte tiltak» i planperioden 2015-2017, registrerte nye ønsker og kommunens egne vurderinger, presenteres her i prioritert rekkefølge de fem mest ønskede tiltak i handlingsprogrammet for riks-/fylkesveger 2018-2021.

Prioritet	Tiltak
1	Gang- og sykkelveg fra Lillehove til Hundorpgeilen. Endret iht. kommunalt vedtak(FSK – 039/17)
2	Gang- og sykkelveg langs fv.256 fra Nustad over Hundorp bru til Lidarende i Lia, og utbedring/omlegging av Hundorpgeilen forbi «Løftet dansestudio».
3	Utbedring av krysset mellom Baksidevegen (fv.256) og Gålåvegen (fv.401) og utvidelse av vegen (evt. Gangveg) mellom krysset Baksidevegen/Gålåvegen og krysset Gålåvegen/Vintervegen.
4	Utbedring av jernbanebrua på Harpefoss.
5	Tiltak på fv. 255 60-sone forbi innkjøringen til Espedalen Fjellkirke og Espedalen Sportell. 60-sone mellom innkjøringen ved Dyrtjern hyttefelt og syd for Dalseter Høyfjellshotell.

Vedlegg.

Andre tiltak

Prioritet	Tiltak	Ansvar	Strekning
	Utbedring	FK	Markere gangfelt på FV312 mellom parkering ved Tveit og amfi område ved kommunehuset.
	Skilting	FK	Fv.255: Nedsatt fartsgrense til 60km/t mellom innkjøring til Rytlia og Dyrtjønn hyttefelt. 60 sone forbi Espedalen fjellkirke og Espedalen Sportell.
	Skilting	FK	Fv.401: Nedsatt fartsgrense, Gålåvegen: 60-sone forbi Toppastranda.
	Utbedring	FK	Fv.405: Regulering av Øverbygdsvegen (fv.405) til forkjørsvog. Alternativt at Bergevegen får vikeplikt.
	Gang og sykkelveg	SFK	Dålastigen: Fra gangveg fra Barlund feltet til busstopp ved E6
	Gatelys	SFK	Hyttebyvegen: Gatelys fra krysset meierivegen ned mot hyttebyvegen.
	Utbedring	SFK	Moavegen: Markere gangfelt der gangveg krysser Moavegen ved nye Kiwi.
	Utbedring	FK	Fv.319: Busstopp på utsiden av vegen nedenfor Lidarende.
	Utbedring	SFK	Kantslått. (Vedtatt i Kstyre 13/11-2018)

Øvrige ikke prioriterte tiltak

Prioritet	Tiltak	Ansvar	Strekning
	Gang og sykkelveg	FK	Fv.319: Bygdahuset Lidarende – Nustad
	Gang og sykkelveg	FK	Fv312 (gamle E6): Harpefoss – Vinstra
	Gang og sykkelveg	FK	Fv.319: Falebakken – Liene oppvekstsenter
	Gang og sykkelveg	FK	Fv.403: Gang og sykkelveg langs Meierivegen til Flatmovegen
	Gatelys	FK	Fv312 (gamle E6): Rudiskjæret – Kilevegen (Armaturen bør ta særlig omsyn til miljøet og gardsturismen i området)
	Gatelys	FK	Fv.319: Liene oppvekstsenter – Falebakken
	Utbedring	FK	Fv.319: Breddeutvidelse Falebakken til bru Ringebru
	Utbedring	FK	Fv.397: Utbedring av kritiske punkter mellom Haverstadkrysset og Trætsvingen
	Utbedring	FK	Fv.397: Autovern på utsiden av Heggesvingen
	Utbedring	FK	Fv.397: Autovern på utsiden av Rustvegen 34, ca 50m
	Gang og sykkelveg	SFK	Stuguvollvegen: Fra byggefelt til busstopp E6
	Gatelys	SFK	Eksisvegen
	Gatelys	SFK	Sønstelvegen
	Gatelys	SFK	Klokkarstranda blir gjennomført 2018
	Gatelys	SFK	Ysterivegen
	Gatelys	SFK	Fullføre gatelys fra Hovemoen til Nustad
	Gatelys	SFK	Jotvegen
	Gatelys	SFK	Sørheimsvegen
	Gatelys	SFK	Kommunal gangveg fra Gryttingshaugen til Kjørstad
	Gatelys	SFK	Fra Forråvegen til gamle Fryaveg
	Gatelys	SFK	Sundgardsvegen: Mot Lia vannverk
	Gatelys	SFK	Svingen: Arm fra Lidarheimsvegen i Lia
	Gatelys	FK	Rustvegen: Punktbelysning for bedre trafiksikkerhet.
	Utbedring	SFK	Hyttebyvegen: Breddeutvidelse og rekkverk
	Utbedring	SFK	Kvigstad: Forleng rekkverk ved Kvigstad
	Utbedring	SFK	Pyntabergvegen: Rekkverk i utvendig skråning ved Pyntabergvegen